

“Konstitusiya və Suverenlik İli”: Dövlətçilik təcrübəsi və hüquqi inkişaf

Azərbaycan Respublikasının dövlətçiliyinin *əsas* prinsiplərindən biri suverenlik və konstitusiya hakimiyyətidir. Suverenlik bir dövlətin müstəqil siyaset hüququnu ifadə edir. Bu anlayış müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində də *əsas* əhəmiyyətə malikdir. Konstitusiya isə dövlətin hüquqi əsaslarını, idarəciliğin mexanizmini və vətəndaşların fundamental hüquqlarını tənzimləyən əsas anadır.

Dövlətin suverenliyi üçün ilk növbədə hüquqi-siyasi, sosial-iqtisadi fundament formalaşdırılmalıdır. Azərbaycana münasibətə qeyd edilmişdir ki, 1969-cu ilde ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitesinin birinci katibi seçilməsi ilə ölkənin intibah dövrüne qədəm qoyması beş fundamentin rolunu oynadı. Öten əsrin 60-ci illerinin sonunda ulu önder Heydər Əliyevin hakimiyyətə geləsi ilə yaradılmış iqtisadi potensial müstəqillik illərində Azərbaycan üçün çox mühüm rol oynadı. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin heyata keçirdiyi düşünlənmiş daxili siyaset sistemində ölkəmizdə milli özündürk, vətənpərvərliyin gücləndirilməsi istiqamətindən de vəcib addımlar atıldı. O dövrə müxtəlif sahələrdə yerli kadrların yetişdirilməsi, həmçinin milli şüurun inkişaf etdirilməsi, mili ruhun yüksəldilməsi sahəsində bir çox mühüm işlər heyata keçirildi.

Müstəqil və suveren dövlətə sahib olmaq, milli-mənəvi dəyərlərə, həmçinin, humanizm, ədalət və qanunun alliliyi prinsiplərinə əsaslanan inkişaf etmiş əhəmiyyət qurmaq yüzlər boyu Azərbaycan xalqının en böyük arzusunu olmuşdur. Tarixin müxtəlif mərhələlərində kənar müdaxilələrə, məhrumiyətlərə baxmayaq, xalqımızın milli kimliyini, mübarizə ruhunu qoruyub saxlamış, öz ideallarına həmişə sadıq qalmış və XX əsrin sonlarında dövlət müstəqilliyini barpa etmişdir. 1991-ci il oktyabrın 18-də qəbul edilmiş "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiya Aktında yeni Konstitusiyanın hazırlanmasına nəzərdə tutulsa da, 1991-1993-cü illərdə hakimiyyətin yar-

maz fealiyyəti cəmiyyət heyatının bütün sahələrində keskin böhrana, ölkədə anarxiyanın yaranmasına gətirib çıxarılmış, dövlət idarəciliyi mexanizmləri formalaşdırılmış, qanunçuluğun, vətəndaşların azad, təhlükəsiz yaşaması hüququnun təmin edilmesi mümkün olmayırdı. Yalnız 1993-cü ilda xalqın təlibi ilə yenidən hakimiyyət qaydının ümummilli lider Heydər Əliyevin böyük xilaskarlıq missiyası sayesində ölkəmizdə əməkdaşlığın təmin edilməsi kimi ali nüyyətlərin heyata keçirilməsi üçün mühüm qanunvericilik bazası rolunu oynamışdır.

Azərbaycan Respublikasında 2025-ci ilin "Konstitusiya və Suverenlik İli" elan ediləsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 28 dekabr 2024-cü il tarixli Sərəncamı ölkəmizdə hüquqi inkişafında mühüm mərhələ kimi qıymətləndirilir. Bu qərar hüquqi sisteminin təkmiləşdirilməsi, vətəndaşların hüquqi biliklərinin artırılması və konstitusiya əsaslarının möhkəmləndirilməsi məqsədindən idarət edir. Bu sərəncam dövlətçilik tariximizdən də dərindən öyrənilməsi baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Dövlət başçısı cənab İlham Əliyev tərəfindən imzalanan sərəncamın hüquqi inkişafında ölkəmizin tərəfdarlılıqda, 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusu qarşısında qoyulmuş vəzifələri yüksək pəşəkarlıqla yerine yetirdi. Bununla Azərbaycan dövləti dəha bir möhtəşəm qəlebəyə imza atdı və bu milli dövlətçilik tariximiz növbəti şanlı səhifə olaraq daxil oldu. Heyata keçirilmiş ugurlu antiterrör tədbirlərinə təsəssüd edən ölkəmizin tərəfdarlılıqda, 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusu qarşısında qoyulmuş vəzifələri yüksək pəşəkarlıqla yerine yetirdi. Bununla Azərbaycan dövləti dəha bir möhtəşəm qəlebəyə imza atdı və bu milli dövlətçilik tariximiz növbəti şanlı səhifə olaraq daxil oldu. Heyata keçirilmiş ugurlu antiterrör tədbirlərinə təsəssüd edən ölkəmizin tərəfdarlılıqda, 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah edilərək torpaqlarından çıxarılması, hemin ərazilərdən Azərbaycan Respublikası konstitusiya qurulşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlandı. 24 saatdan az müddədən davam etmiş eməliyyat nəticəsində Azərbaycan Ordusunu məyəsələrini atəşə tutulmuş, ərazilərimizin minalamaşması davam etdirilmişdir. 2023-cü il sentyabrın 19-də tərixdən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması və Ermenistan silahlı qüvvələrinin tərk-silah ed